

Monikieliset työyhteisöt sosiaali- ja terveysalalla

- työarjen haasteet ja onnistumiset

Koonti tapahtumien tuloksista

Vauhtia ammattisiirtymiin - & International Rovaniemi –hanke

3.2.2026

Euroopan unionin
osarahoittama

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Elinvoimakeskus

INTERNATIONAL
HOUSE ROVANIEMI

Johdanto

Euroopan unionin
osarahoittama

Sosiaali- ja terveysalan osaajapula kiihtyy tulevina vuosina väestön ikääntyessä ja nykyisen työvoiman eläköityessä. Eri syistä Suomeen muuttaneet vieraskieliset osaajat nähdään tärkeänä ratkaisuna tulevaisuuden osaajatarpeisiin myös sosiaali- ja terveysalalla.

Tapahtumasarjalla haluttiin selvittää millaisia haasteita erilainen kieli- ja kulttuuritausta voi työarkeen tuoda? Entä mitä monikulttuuristuvat työpaikat voivat mahdollistaa?

Tapahtumasarjan tavoitteena oli etsiä ratkaisuja sosiaali- ja terveysalan työvoimapulaan ja edistää vieraskielisten työllistymistä alalle.

Tapahtumasarja käynnistyi keskustelutilaisuudella (dialogi), jonka jälkeen järjestetyssä työpajassa jaettiin hyviä käytänteitä sekä ratkaisuja esiin nousseisiin haasteisiin.

Tapahtumasarja järjestettiin hankkeiden yhteistyöllä

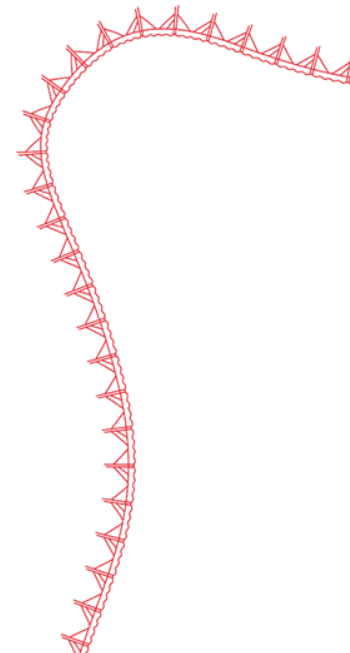

Euroopan unionin
osarahoittama

International Rovaniemi -hanke kehittää matalan kynnyksen palveluita eri syistä maahan muuttaneille. Tavoite on tukea vieraskielisten työllistymistä ja yrittäjäyttä Rovaniemellä.

Vauhtia ammattisiirtymiin -hankeen päätavoite on osaavan työvoiman saatavuuden ja ammatillisen liikkuvuuden edistäminen sekä lisäarvon tuottaminen olemassa oleviin palveluihin yhteistä, moniammatillista palvelumallia ja yhteistyörakenteita kehittämällä.

Hankkeet ovat osa Rovaniemen kaupungin työllisyyspalveluita ja etsivät yhteistyöllä ratkaisuja työvoimapulan kohtaannon haasteisiin.

Dialogi työarjen haasteista ja onnistumisista

Keskustelussa (dialogi) jaettiin kokemuksia monikielisistä työyhteisöistä, millaisia haasteita ja onnistumisia työarjessa on ollut. Keskustelussa hyödynnettiin erätauko-menetelmää.

15 osallistujasta noin puolet oli maahanmuuttajataustaisia.

Osallistujista puolet työskenteli oppilaitoksissa tai vieraskielisten ohjaustehtävissä ja puolet sosiaali- ja terveysalalla eri tehtävissä, kuten terveydenhuollon ammatilaisina tai kansainvälisen rekrytoinnin parissa.

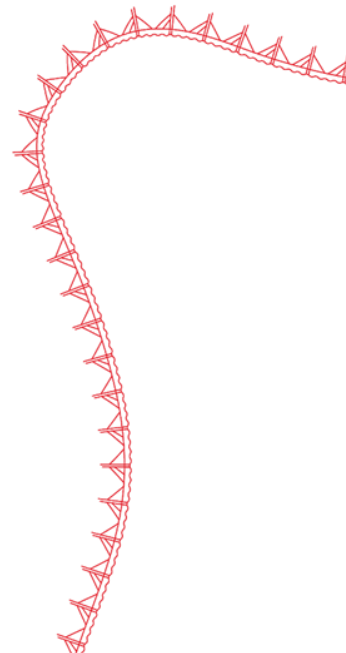
Dialogi järjestettiin 11.9.2025 Rovaniemellä.

Haasteita sosiaali- ja terveysalan työarjesta

Dialogiin osallistuneet, nostivat haasteina esiin kielikysymykset, kuten puhuminen ja kirjauksien tekeminen sekä se, kuinka vaikea kielitaitotasoa on määrittää. Mitä kielitaitotasot tarkoittavat käytännön työn kannalta ja mikä kielitaitotaso riittää missäkin tehtävässä ja työpaikassa?

Keskustelussa mietittiin myös, miten olemassa olevat ratkaisut saataisiin työpaikoille käyttöön. Näistä esimerkkeinä keskustelijat toivat esille kielitsempparit ja miten työnantajien tietoisuutta eri kielituen työkaluista saataisiin lisättyä.

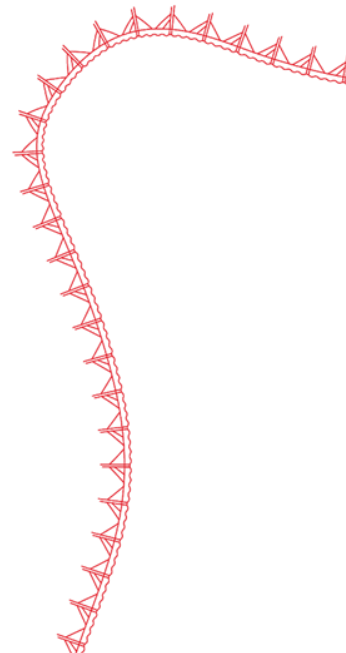

Haasteita sosiaali- ja terveysalan työarjesta

Kielen lisäksi haasteeksi nostettiin perehdytyksen puute erityisesti suomalaisen työelämän vaatimuksiin ja uuteen työkuulttuuriin.

Koettiin, ettei työpaikoilla ehkä ymmärretä riittävästi, mitä uuteen maahan tuleminen yksilöltä vaatii ja mitä työpaikoilla voitaisiin ottaa paremmin huomioon vastaanottavuudessa.

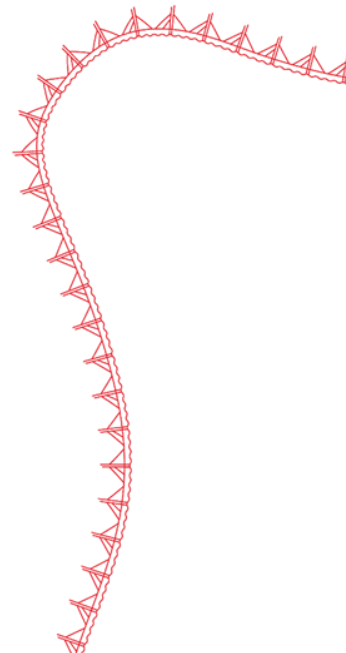
Maahanmuuttajataustaiset osallistujat kertoivat miettivänsä riittääkö oma osaaminen ja pärjääkö ammatissaan Suomessa. Oli kokemus siitä, että Suomeen tullessa ammattilainen joutuu aloittamaan nolasta ja tie ammattilaiseksi on pitkä.

Onnistumisia sosiaali- ja terveysalan työarjesta

Onnistumisissa työyhteisön tuella ja vastaanottavuudella on ollut suuri merkitys. Osallistujat kertoivat, kuinka työkaverit ovat auttaneet heitä ja ottaneet heidät mukaan porukkaan. On saatu ystäviä ja työyhteisöissä on syntynyt luottamusta. Pääasiassa osallistujien omat kokemukset ovat olleet positiivisia.

Suomen kielen puhuminen on kehittynyt työpaikoilla, työkaverit tai kielitsempparit ovat auttaneet esimerkiksi kirjauksissa. Alussa on käytetty selkosuomea, mutta ymmärryksen kasvaessa on alettu puhumaan puhekieltä ja keskustelemaan myös muista kuin työasioista, minkä koettiin kehittävän suomen kielen taitoa.

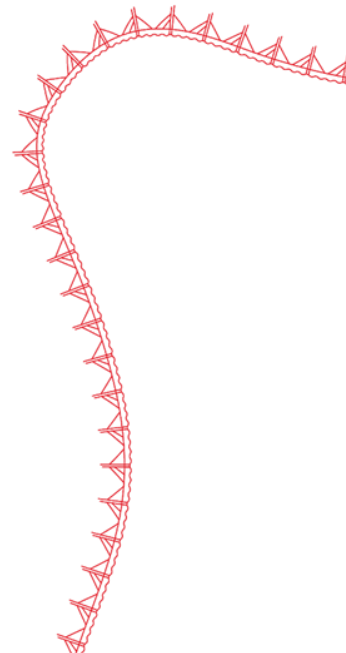

Onnistumisia sosiaali- ja terveysalan työarjesta

Osallistujat kokivat, että heillä on ollut hyvä perehdytys, mutta samalla tunnistettiin, että siihen täytyy jatkuvasti panostaa.

Keskustelijat kokivat, että maahan muuttaneen ei tarvitse luopua omasta kulttuuristaan ja identiteetistään, vaan sen rinnalle on tärkeä kasvattaa toinen ammatti-identiteetti vastaamaan suomalaista työelämäkulttuuria.

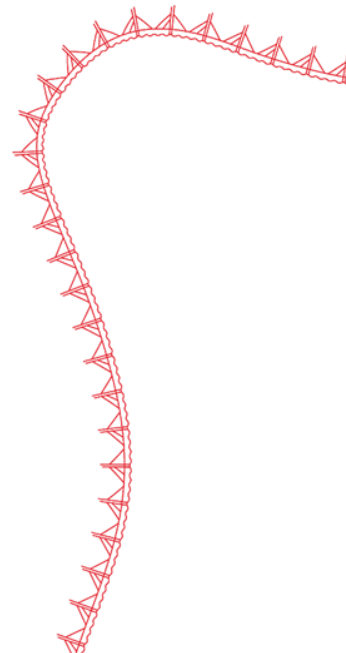
Työkulttuuriin liittyviä haasteista on myös käsitelty työpaikoilla ja siten esteitä on saatu purettua. Työpaikoilla on pyritty lisäämään tietoisuutta, käyty keskusteluja ja mietitty koulutuksia henkilöstölle vastaanottavuuden parantamiseksi.

Onnistumisia sosiaali- ja terveysalan työarjesta

Maahanmuuttajataustaiset osallistujat ovat saaneet työ-, harjoittelu- ja oppisopimuspaikkoja. Haasteiden kanssa käsi kädessä kulkevat arjen onnistumiset ja eteenpäin pääseminen omalla urapolulla.

Maahan muuttaneen nähdään työpaikoilla rikkautena ja motivoituneina työntekijöinä, jotka antavat aina parhaansa. Kielen kehittyessä on huomattu, että heidän on myös helpompi antaa työpanoksensa. Työyhteisön tuella on suuri merkitys ammatillisille kasvutarinoille ja sille että ihminen puhkeaa työssään kukkaan.

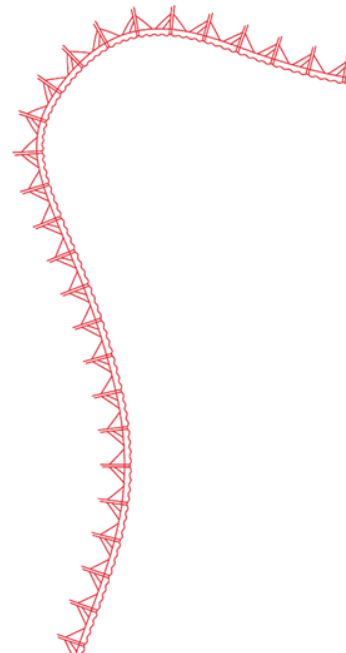

Keskustelussa syntyneitä oivalluksia

Keskustelussa korostui perehdytyksen ja henkilökohtaisen tuen tärkeys. Yksikin ihminen, joka ottaa vastaan ja auttaa on merkityksellinen.

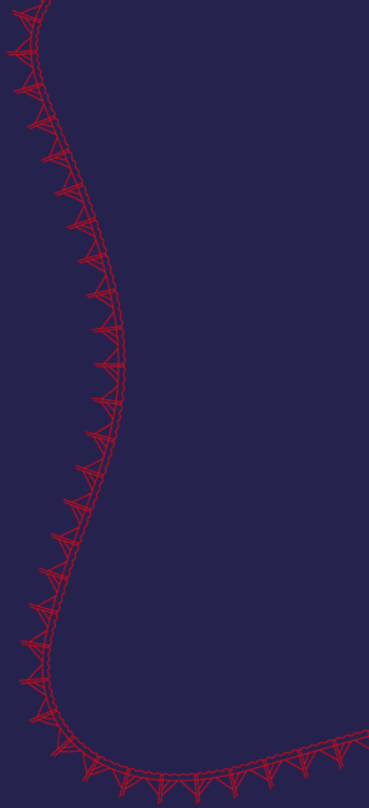
Työyhteisön vastaanottavuutta pidettiin tärkeänä ja sitä, että muualta Suomeen tullut työntekijä tietää, mitä häneltä odotetaan.

Perehdytyksessä olisi hyvä pureutua suomalaisen työelämän vaatimuksiin ja työkuulttuurin käsittelyyn. Henkilöstön ymmärrystä siitä, mitä maahan muuttanut käy alussa läpi, olisi tarve lisätä. Uuden työntekijän on myös itse tärkeä uskaltaa kertoa, millaista apua toivoo.

TYÖPAJAN TULOKSET

Työpajassa ratkasuja ja hyviä käytäntöjä

Työpajassa pureuduttiin tarkemmin dialogissa esiin nousseisiin haasteisiin ja jaettiin hyviä käytäntöjä.

Työpajan tavoitteena oli löytää yhdessä konkreettisia ratkaisuja, jotka tukevat vieraskielisten osaajien työllistymistä sosiaali- ja terveysalalle, helpottavat arjen haasteita sekä vahvistavat työyhteisöjen toimivuutta ja avoimuutta.

35 osallistujaa sote-alalta, oppilaitoksista ja työllisyyspalveluista.

Työpajaan osallistuneet pääsivät jakamaan kokemuksiaan ja keksimään ratkaisuja yhdessä pienryhmätyöskentelyn avulla.

Työpaja järjestettiin 2.10.2025 Rovaniemellä.

Ratkaisuja kohti

Pienryhmät etsivät lyhyen- ja pitkän aikavälin ratkaisuja dialogissa esiin nousseisiin haasteisiin sekä seuraaviin kysymyksiin:

Miten voimme tukea vieraskielisten osaajien työllistymistä sosiaali- ja terveysalalle?

Miten työyhteisöjen toimivuutta ja avoimuutta voidaan vahvistaa?

Millaisia ratkaisuja työarjen haasteisiin voidaan kehittää?

Millaisia hyviä käytänteitä voimme jakaa muille ja ottaa käyttöön omassa työssä?

Työpajassa esiin nousseet ratkaisut

Lyhyen aikavälin ratkaisuuina esiin nousi hyviä ja konkreettisia esimerkkejä haasteiden ratkaisemiseen:

- Kielikoulutuksen lisääminen myös työssä oleville.
- Työnantajat mahdollistaisivat kielenopiskelun esimerkiksi työajalla tai työvuoroissa huomioimalla.
- Oman esimerkin näyttäminen arkityössä ja työyhteisössä.
- Elekielen ja eri kielten käyttäminen rohkeasti työpaikalla ja työyhteisössä.

Työpajassa esiin nousseet ratkaisut

Pidemmän aikavälin ratkaisuille toivottiin pitkä aikaisia ja pysyviä ratkaisuja, jotka helpottavat työpaikkojen työarkea.

Pidemmän aikavälin ratkaisuuina esiin nousi esimerkiksi:

- Yhteinen foorumi keskustelulle.
- Työyhteisön hyvinvointiin panostaminen - hyvinvoinva ja keskusteleva työyhteisö on vastaanottava.
- Työyhteisön vastaanottavuustaidot, kulttuurikoulutuksien järjestäminen.
- Suomen kielen opiskelun ja työn yhdistäminen, ehkä myös ammatin opiskelun yhdistäminen. Riittävä aika kielen oppimiseen ennen täysin työelämään siirtymistä.

Työpajaan osallistujat äänestivät mielestään tärkeimpiä tai realistisimpia ratkaisuehdotuksia

Seuraavilla dioilla on koottuna työpajan osallistuneiden ratkaisut haasteisiin, jotka liittyvät *kulttuuritietoisuuteen, johtamiseen ja keskusteluun.*

Tulokset on koottu yhteen työpajan tuotoksista sekä työpajan yhteisestä keskustelusta.

Ratkaisuja kohti: **kulttuuritietoisuus**

Työyhteisöjen vastaanottavuuden tukeminen

- Ideana on koota materiaalipankki, joka on avoin ja kaikkien käytettävissä Lapin alueella. Myös olemassa olevan tiedon jakaminen.
 - Hyötyä perehdyttämiseen, työyhteisöjen vastaanottavuuden vahvistamiseen ja maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden tukemiseen.
 - Materiaalipankissa olisi tietoa työelämästä, eri maiden kulttuureista ja suomalaistesta työkultuurista.
- + Pienet teot työarjessa: tehdään yhdessä eri kulttuurit tutuiksi työpaikoilla.

Ratkaisuja kohti: johtaminen

Työyhteisöjen vastaanottavuuden tukeminen

- Johdolla on tärkeä rooli siinä, että koko työyhteisö saadaan mukaan.
- Ollaan tasavertaisia lähtökohdista huolimatta ja näytetään se teoin ja sanoin niin työyhteisössä kuin asiakastilanteissa.
- Selkokieliyys esimerkiksi palaverissa, perehdytyksessä ja ohjeistuksissa.
- Tunnistetaan ja nostetaan työntekijöiden vahvuudet keskiöön työpaikoilla.

Ratkaisuja kohti: johtaminen

Työyhteisöjen vastaanottavuuden tukeminen

- Psykologinen turvallisuus työyhteisössä - kaikilla on vastuu tästä.
- Palautteen aktiivinen antaminen ja vastaanottaminen.
- Vastuurooli erikseen: uusille maahanmuuttajataustaisille työntekijöille nimetty vastuuhenkilö työpaikalla.
- Johtotason sitoutuminen ja esimerkin näyttäminen on tärkeää.

Nostona työpajasta: keskustelun tärkeys

Tarve tulla yhteen ja jakaa tietoa puolin ja toisin eri toimijoiden välillä.

Paljon hyviä asioita on jo olemassa, mutta vielä on myös kehitettävää ja parannettavaa. Hyvien käytäntöjen kokoaminen yhteen ja tuominen vielä laajemmin tietoisuuteen.

Työpajasta saadun palautteen perusteella keskustelu avartaa ja vahvistaa: oman osaamisalan ulkopuoliset näkökannat avarsivat ajatuksia ja toisaalta omat ajatukset saivat vahvistusta, sillä muutkin miettivät samoja asioita.

Kokemukset monikielisistä työyhteisöistä ovat rohkaisevia – ovien sulkemisen sijaan haetaan ratkaisuja arjen työhön ja jaetaan tuloksia avoimesti.

Kysy lisää ja lähetä palautetta

Ilkka Tölli, toimialakoordinaattori
Vauhtia ammattisiirtymiin –hanke (ESR+)

ilkka.tolli@rovaniemi.fi
040 621 5585

Vilma Kallio, projektisuunnittelija
International Rovaniemi -hanke (ESR+)

vilma.kallio@rovaniemi.fi
040 620 2194

Tässä koonnissa käytetyt kuvat: Rovaniemen kaupungin kuvapankki & Canva.

Euroopan unionin
osarahoittama

ROVANIEMI

REDU

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Elinvoimakeskus

INTERNATIONAL
HOUSE ROVANIEMI